

hbo-master Master of Legal Management Hogeschool van Amsterdam

28 januari 2013

NVAO beperkte Toets nieuwe opleiding

Paneladvies

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	5
3	Beschrijving van de opleiding	6
	3.1 Algemeen	6
	3.2 Profiel instelling	6
	3.3 Profiel opleiding	6
4	Opleidingsbeoordeling	8
	4.1 Beoogde eindkwalificaties	8
	4.2 Onderwijsleeromgeving	10
	4.3 Toetsing	15
	4.4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	17
	4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	18
5	Overzicht oordelen	19
	Bijlage 1: Samenstelling panel	20
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	22
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	23
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	24

1 Samenvattend advies

In dit samenvattend advies zijn de voornaamste overwegingen van het panel over de hbo-masteropleiding of Legal Management van de Hogeschool van Amsterdam aangegeven.

Volgens het panel is het beroepsprofiel dat de opleiding op basis van eigen onderzoek heeft opgesteld, een reële afspiegeling van de eisen die in de praktijk aan de afgestudeerden zullen worden gesteld. Ook heeft de opleiding de eindkwalificaties op een verantwoorde en heldere wijze beschreven. Deze zijn een goede afspiegeling van de competenties waarover de afgestudeerden moeten beschikken. Ook in de functies die voor de afgestudeerden bereikbaar zijn, legt de opleiding voldoende realiteitszin aan de dag. Met de opleiding acht het panel de afgestudeerden eerder voor coördinerende functies in het juridische werkveld dan voor hiërarchisch leidinggevende functies gekwalificeerd. De professionele oriëntatie van de opleiding is aangetoond. Ook voldoet de opleiding aan het masterniveau, omdat de dublin descriptoren voor dat niveau door de eindkwalificaties afgedekt zijn. De vergelijking die de opleiding heeft gemaakt met initiatieven elders in Nederland en met opleidingen in het buitenland draagt bij aan de onderbouwing van deze nieuwe opleiding.

De eindkwalificaties zijn volledig en evenwichtig in het programma opgenomen en zijn passend doorvertaald naar de programmaonderdelen. De studenten krijgen in de vier onderdelen van het programma (organisatiekundige theorie, vaardigheden, juridische keuzevakken en proeve van bekwaamheid) de relevante kennis, vaardigheden en professionalisering aangereikt. Wel vindt het panel het aantal van 55 keuzevakken te hoog. De opleiding zou in dezen tot een beperking moeten komen en alleen vakken moeten toestaan die tot een verdieping van de juridische kennisbasis leiden. Ook mist het panel in vakken als Regulering en Juridische kwaliteitszorg en compliance de onderwerpen governance, het voldoen aan extern toezicht en de compliance met externe eisen. Ook zou de opleiding volgens het panel de samenhang van de programmaonderdelen verder moeten vergroten.

De studenten komen voldoende met onderzoeksvaardigheden in aanraking en kunnen de methoden en technieken van onderzoek in een reeks van vakken toepassen. De literatuur die is voorgeschreven en het aandeel Engelstalige literatuur daarbinnen is adequaat. De internationale dimensie van het programma voldoet. Het panel is te spreken over de mate waarin de studenten de theorie in de beroepspraktijk kunnen toepassen.

De docenten hebben volgens het panel de gewenste vakinhoudelijke en didactische capaciteiten en hebben voldoende ervaring in de beroepspraktijk en in het praktijkgerichte onderzoek. Het aandeel van gepromoveerden onder de docenten voldoet. De opleiding ziet adequaat toe op de prestaties van het externe bureau dat mede de trainingen verzorgt. De opleiding beschikt volgens het panel over een voldoende krachtige coördinatie om de samenhang van het programma te bewaken. De docent-studentratio is goed.

De opleiding stelt de juiste eisen voor toelating aan de studenten waarbij vooral de eis van een relevante werkplek van belang is voor deze opleiding. Het didactisch concept (competentiegericht onderwijs) en de werkvormen ondersteunen het verwerven van de competenties die de studenten aan het einde van hun studie moeten beheersen en faciliteren de toepassing van de theorie in de praktijk.

Het panel vindt de eerste drie blokken van het programma te zwaar en pleit ervoor de studielast in dat deel van het programma te beperken. Daarnaast is het panel geen voorstander van het toekennen van studiepunten aan het bijhouden van het portfolio en het schrijven van reflectieverslagen. De opleiding doet dat nu wel. De studiebegeleiding die de opleiding heeft ingericht, is volgens het panel goed en kan een belangrijk hulpmiddel zijn om de studenten door dit zware programma heen te leiden. Het gebouw van de opleiding en de materiële voorzieningen zijn in orde.

Het panel heeft vastgesteld dat alle eindkwalificaties en leerdoelen worden getoetst. De opleiding heeft het toetsbeleid op een goede wijze uitgewerkt en beschikt over gedegen regelingen, voorschriften en procedures rond het opstellen en beoordelen van toetsen. Het panel acht de toetsing en beoordeling van de afsluitende proeve van bekwaamheid in orde. Dat geldt voor de beoordeling van het onderzoeksplan, de begeleiding tijdens het onderzoek zelf en de eindbeoordeling door twee onafhankelijke examinatoren. De toetsing en beoordeling van de organisatiekundige en de juridische vakken, de vaardigheden en de professionele ontwikkeling van de studenten voldoen. Wel maakt het panel daarbij de volgende kanttekeningen:

- De actieve participatie in de colleges zou niet mee mogen tellen in de beoordeling van de organisatiekundige vakken, omdat dit onderdeel moeilijk op objectieve wijze te bepalen is.
- De beoordelingscriteria voor de werkstukken van de organisatiekundige vakken zouden moeten worden aangescherpt, niet alleen om de objectieve en transparante beoordeling daarvan te verhogen maar ook om deze vakken duidelijker ten opzichte van elkaar te positioneren.
- De opleiding zou moeten zorgen voor een meer expliciete toetsing van de kennis in de organisatiekundige vakken. Nu gebeurt dit alleen door middel van werkstukken.
- De opleiding zou bij de beoordeling van de werkstukken rekening moeten houden met de werkomgeving waarin de werkstukken geschreven worden. Sommige werkomgevingen zullen rijker zijn dan andere.
- De opleiding zou de beoordelingscriteria in het vak Onderzoeksvaardigheden ook toe moeten passen bij de beoordeling van het gebruik van de methoden en technieken van onderzoek in de opdrachten van de organisatiekundige vakken.

Het panel vindt de afstudeergarantie die de Hogeschool van Amsterdam heeft afgegeven, afdoende. De financiële onderbouwing van de opleiding is gedegen. De opleiding zal het aantal studenten van 15 dat benodigd is voor de dekking van de kosten en voor het terugverdienen van de investeringen kunnen halen.

Het panel beoordeelt de opleiding als geheel als voldoende, omdat alle standaarden als voldoende zijn beoordeeld. Het panel adviseert de NVAO positief te besluiten over de kwaliteit van de nieuwe hbo-masteropleiding Master of Legal Management van de Hogeschool van Amsterdam.

Den Haag, 28 januari 2013

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe opleiding voor de nieuwe hbo-masteropleiding Master of Legal Management van de Hogeschool van Amsterdam,

prof.mr. A.T. Ottow
(voorzitter)

drs. W.J.J.C. Vercouteren RC
(secretaris)

2 Werkwijze panel

De NVAO heeft een panel vastgesteld met volgende samenstelling:

- Prof. mr. A.T. Ottow, hoogleraar Economisch Publieksrecht aan de Universiteit Utrecht, voorzitter;
- Mr. G.F.J. Hupperetz, directeur Juridische Hogeschool Avans-Fontys, lid;
- Dr. D. Smits, diensthoofd onderzoek professionele opleidingen van Hogeschool-Universiteit Brussel en Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, lid;
- J. Selleslaghs, student master in European Studies aan de Franstalige Universiteit Brussel, student-lid.

Het panel werd bijgestaan door mevrouw mr. M.P. in 't Veld, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en heer drs. W. Vercouteren RC, secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr. 21523) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 8 november 2012 is het panel bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en zijn nadere vragen geformuleerd ter voorbereiding op het locatiebezoek. Per e-mail heeft het panel deze vragen intern uitgewisseld en vervolgens vastgesteld.

In bijlage 3 van dit paneladvies is een overzicht opgenomen van documenten die het panel vooraf van de opleiding heeft ontvangen en van documenten die tijdens het locatiebezoek ter inzage waren gelegd.

Op 20 december 2012 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Aan het slot van het locatiebezoek hebben de panelleden de bevindingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. De secretaris heeft op basis hiervan een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd voor commentaar. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien waarna de definitieve tekst is vastgesteld. Uiteindelijk zijn aan de hand van de uitkomsten per standaard beargumenteerde oordelen per onderwerp en een eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding gegeven. Dit heeft geresulteerd in een definitief paneladvies aan de NVAO op 28 januari 2013.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Hogeschool van Amsterdam
Opleiding:	hbo-masteropleiding Master of Legal Management
Variant:	deeltijd
Locatie:	Amsterdam
Studieomvang (EC):	60 EC
Sector:	Recht

3.2 Profiel instelling

De Hogeschool van Amsterdam streeft ernaar de studenten zich te laten ontplooiën opdat zij zelfstandig en op een hoog niveau hun beroep kunnen uitoefenen. Daarnaast wil de hogeschool een kennisinstelling zijn die via onderwijs en onderzoek bijdraagt aan de vernieuwing van de samenleving en de beroepspraktijk, dit mede te zien in relatie tot de internationaal georiënteerde stad Amsterdam.

De Hogeschool van Amsterdam telt ruim 42.000 studenten en heeft meer dan 3.200 medewerkers in dienst. De hogeschool is opgedeeld in zeven domeinen, te weten Bewegen, Sport en Voeding, Economie en Management, Gezondheid, Maatschappij en Recht, Media, Creatie en Informatie, Onderwijs en Opvoeding en Techniek.

De instelling heeft een grootstedelijk profiel en heeft een sterke relatie met de stad Amsterdam. De instelling is zich bewust van de impact die ze heeft op de economische, culturele en sociale ontwikkeling van de stad Amsterdam. Met een breed scala aan opleidingen wil ze bijdragen aan de ontwikkeling en de verbinding van de zeer diverse groeperingen in de Amsterdamse samenleving.

3.3 Profiel opleiding

De opleiding Master of Legal Management is een opleiding waarvan de accreditatie wordt aangevraagd door het domein Maatschappij en Recht van de Hogeschool van Amsterdam.

De opleiding is een nieuwe opleiding voor Nederland. In dit land worden geen opleidingen aangeboden die hetzelfde beogen als deze nieuwe opleiding. De opleiding is ook een nieuwe opleiding voor de Hogeschool van Amsterdam.

De eindkwalificaties van de opleiding vragen van de afgestudeerden dat zij over de volgende competenties beschikken:

- Strategie ontwikkelen. De afgestudeerden zijn alert op kansen en bedreigingen en zijn in staat om een bijdrage te leveren aan de strategie van de organisatie.
- Onderzoeken. De afgestudeerden zijn in staat om praktijkgericht onderzoek te initiëren, op te zetten en uit te (laten) voeren teneinde juridische dienstverlening te verbeteren of te vernieuwen.
- Adviseren en overtuigen. De afgestudeerden zijn zich bewust van hun omgeving en adviseren met overtuigingskracht.

- Ontwerpen en inrichten. De afgestudeerden zijn in staat juridische werkprocessen, kwaliteits- en informatiesystemen en organisatiestructuren te (her-)ontwerpen en in te richten.
- Coördineren en leiding geven. De afgestudeerden kunnen (verander)processen coördineren en kunnen leiding geven aan een interdisciplinair team van professionals.
- Borgen en verbeteren van kwaliteit. De afgestudeerden dragen bij aan de systematische verbetering van de kwaliteit van de organisatie en kunnen hiertoe de juiste instrumenten in (laten) zetten.
- Professionaliseren. De afgestudeerden werken continu aan hun eigen professionele ontwikkeling en dragen bij aan de ontwikkeling van de beroepsgroep.

Het programma van de opleiding is als volgt opgebouwd:

Jaren/modules/onderwijseenheden	Studiepunten
Eerste studiejaar, eerste module: Strategie en kwaliteit	15 EC
Management van juridische dienstverlening	2 EC
Onderzoeksvaardigheden	4 EC
Strategie en innovatie	2 EC
Juridische kwaliteitszorg en compliance	5 EC
Studie & beroepsvaardigheden	2 EC
Eerste studiejaar, tweede module: Inrichten en veranderen	11 EC
Procesmanagement	3 EC
Regulering	3 EC
Verandermanagement	3 EC
Studie & beroepsvaardigheden	2 EC
Tweede studiejaar, derde module: Mensen, kennis en informatie	9 EC
Human resource management	3 EC
Kennis, informatie en ICT	4 EC
Studie & beroepsvaardigheden	2 EC
Tweede studiejaar, vierde module: Proeve van bekwaamheid	13 EC
Proeve van bekwaamheid	13 EC
Niet modulegebonden onderdelen: Juridische keuzevakken	12 EC
Totaal opleiding	60 EC

4 Opleidingsbeoordeling

Van toepassing is het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Dit kader wordt gebruikt als de instelling beschikt over een positief oordeel over de instellingstoets kwaliteitszorg. De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding en is gericht op vier vragen:

1. Wat beoogt de opleiding?
2. Hoe wil de opleiding dit realiseren?
3. Hoe wil de opleiding dit toetsen?
4. Zijn er voldoende financiële middelen?

Deze vier vragen zijn vertaald in vier standaarden. Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een tweepuntschaal: onvoldoende of voldoende. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op de tweepuntschaal.

Bij de beoordeling worden de volgende definities gehanteerd. Deze definities hebben zowel betrekking op de scores van de standaarden als op de scores van de opleiding in totaal.

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit.

Voldoende onder voorwaarden¹

De opleiding voldoet onder voorwaarden aan de basiskwaliteit.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit.

Indien een opleiding niet volledig nieuw is of omgevormd wordt, worden bij de oordeelsvorming ook de gerealiseerde eindkwalificaties betrokken.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding heeft een arbeidsmarktonderzoek uitgevoerd. In het kader van dat onderzoek zijn interviews afgenomen van vertegenwoordigers van ongeveer 30 organisaties in de

¹ Alleen mogelijk bij een onvoldoende op standaard 2 of 4.

juridische dienstverlening. De uitkomsten van dit onderzoek hebben geleid tot het beroepsprofiel van de beoogde afgestudeerden. Dat luidt als volgt. De opleiding leidt juridisch-organisatorische professionals op die in staat zijn om de juridische dienstverlening efficiënt en effectief in te richten, te coördineren en/of professioneel te ondersteunen. De afgestudeerden hebben oog voor de mogelijkheden om de juridische dienstverlening te vernieuwen en te verbeteren. Zij kunnen praktijkgericht onderzoek (laten) verrichten om innovaties en verbeteringen op het spoor te komen en kunnen deze in de organisatie invoeren. De afgestudeerden kunnen samenwerken met en leiding geven aan professionals van verschillende disciplines. Zij nemen ook verantwoordelijkheid en zoeken naar mogelijkheden om hun eigen functioneren in de organisatie te verbeteren.

Uit het arbeidsmarktonderzoek is naar voren gekomen dat er behoefte is aan personen die werkzaam kunnen zijn in functies op masterniveau op het snijvlak van recht, management en organisatie. De functies die daarbij horen, vallen uiteen in leidinggevende en coördinerende functies. Voorbeelden van leidinggevende functies zijn teammanager bezwaar en beroep bij een overheidsinstelling, teamleider parketsecretarissen Openbaar Ministerie en teamleider bij een rechtsbijstandverzekeraar. Voorbeelden van coördinerende functies zijn medewerker juridische kwaliteitszorg bij een overheidsinstelling, stafmedewerker binnen een rechtbank of het Openbaar Ministerie en legal process manager op een bedrijfsjuridische afdeling. De vertegenwoordigers van het beroepenveld met wie het panel heeft gesproken, hebben de behoefte aan afgestudeerden op dit gebied bevestigd. Er is volgens hen vraag naar personen die processen binnen juridisch gerichte organisaties of afdelingen weten in te richten en weten te bewaken. Daarvoor zijn zowel juridische kennis als ook inzicht in management en organisatie zeer gewenst zo niet noodzakelijk. De afgestudeerden zullen wellicht niet gelijk in de genoemde coördinerende of leidinggevende functies beginnen maar hebben wel het potentieel om die functies te bereiken.

De opleiding heeft uit het beroepsprofiel een zevental competenties afgeleid waaraan de afgestudeerden van de opleiding zouden moeten voldoen. Deze competenties kunnen beschouwd worden als de eindkwalificaties van de opleiding. In paragraaf 2.3 van dit rapport zijn deze weergegeven. De eindkwalificaties geven aan dat de afgestudeerden in staat zijn processen in een juridische omgeving in te richten, te sturen, te monitoren en, waar mogelijk, te verbeteren. Zij hebben daarvoor een stevige juridische kennis nodig en een goed ontwikkeld analytisch vermogen op juridisch gebied.

Binnen het door de HBO Raad opgestelde kader voor professionele masters is de opleiding vooral te typeren als een masteropleiding die gericht is op multidisciplinariteit, coördinatie en procesbesturing vanuit de juridische professie.

De opleiding heeft de eindkwalificaties vergeleken met de dublin descriptoren om vast te stellen of deze beantwoorden aan het niveau van de master. Uit de beschrijving die de opleiding daartoe heeft gemaakt, blijken de eindkwalificaties de dublin descriptoren volledig af te dekken.

De opleiding heeft een vergelijking uitgevoerd met opleidingen in Nederland en met opleidingen op dit gebied in het buitenland. In Nederland bestaan geen vergelijkbare opleidingen. Wel zijn er initiatieven zoals die van de Hogeschool Utrecht en de Universiteit Twente die gelijkenis vertonen met deze nieuwe opleiding. In het buitenland zijn er wel

vergelijkbare opleidingen zoals die in Denver (Verenigde Staten) en van de University of New South Wales (Australië).

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de opleiding het arbeidsmarktonderzoek op een gedegen wijze heeft uitgevoerd en dat de uitkomsten van dat onderzoek betrouwbaar zijn. Het beroepsprofiel dat de opleiding op grond van het onderzoek heeft opgesteld, is daarom een goede afspiegeling van de eisen die aan de afgestudeerden moeten worden gesteld.

De opleiding heeft de eindkwalificaties op een verantwoorde en heldere wijze beschreven. Deze eindkwalificaties zijn volgens het panel een goede weerspiegeling van de competenties waarover de afgestudeerden moeten beschikken. In de functies die voor de afgestudeerden bereikbaar zijn, legt de opleiding voldoende realiteitszin aan de dag. Met de opleiding acht het panel de afgestudeerden eerder voor coördinerende functies dan voor hiërarchisch leidinggevende functies gekwalificeerd.

De opleiding heeft de professionele oriëntatie in termen van de indeling van de HBO Raad voor professionele masters getypeerd. Het panel is overtuigd van het professionele karakter van deze opleiding.

Daarnaast vindt het panel dat de eindkwalificaties van de opleiding aan de eisen van een master voldoen, omdat daarin alle dublin descriptoren voor het masterniveau herkenbaar zijn.

De vergelijking met de vergelijkbare initiatieven in Nederland en de overeenkomstige opleidingen in het buitenland draagt volgens het panel bij aan de onderbouwing van deze nieuwe opleiding.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2 Onderwijsleeromgeving

4.2.1 Standaard 2

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

De opleiding heeft de eindkwalificaties gerelateerd aan de leerdoelen van de verschillende onderdelen van het programma. Op deze wijze heeft de opleiding aangetoond dat alle eindkwalificaties in de leerdoelen van de programmaonderdelen zijn verwerkt. Binnen de programmaonderdelen zelf zijn de leerdoelen beschreven en is ook de relatie tussen de leerdoelen en de eindkwalificaties gelegd. Ook zijn in de beschrijvingen van de onderdelen van het programma de inhoud daarvan, de werkvormen, de voorgeschreven literatuur en de toetsing uitgewerkt.

De opleiding heeft het programma uitgeschreven (zie voor het overzicht daarvan paragraaf 2.3). Het programma is een deeltijdprogramma en bestaat uit twee jaren die verdeeld zijn in vier modules van elk 15 EC. Deze modules vallen samen met een semester. Binnen deze modules worden blokken onderscheiden die de helft van een module ofwel tien weken beslaan.

Binnen het programma heeft de opleiding inhoudelijk een viertal onderdelen onderscheiden. Ten eerste is een aantal vakken ter grootte van in totaal 25 EC gewijd aan de behandeling van de organisatiekundige theorie ofwel aan de onderwerpen betreffende management en organisatie. Tot deze vakken behoren onder andere Management van juridische dienstverlening, Juridische kwaliteitszorg en compliance, Regulering, Procesmanagement en Kennis, informatie en ICT. De onderwerpen in deze vakken worden steeds behandeld vanuit een juridische context. Ten tweede omvat het programma de programmaonderdelen Onderzoeksvaardigheden en Studie- en beroepsvaardigheden van in totaal 10 EC. Deze hebben tot doel de studenten vertrouwd te maken met methoden en technieken van kwalitatief onderzoek, hen te trainen in beroepsvaardigheden als projectmanagement, conflictmanagement, presenteren, rapporteren, beroepsethiek in de praktijk, adviseren, onderhandelen, gespreksvoering, netwerken en sociale media en hen te laten werken aan de eigen professionele en persoonlijke ontwikkeling. Voor deze laatste twee aspecten is tijd ingeruimd op twee dagen per blok waarin de studenten enerzijds trainingen krijgen en anderzijds stilstaan bij en werken aan hun ontwikkeling waarbij ook zaken als timemanagement en de voortgang van de studie aan bod komen. Als derde kiezen de studenten voor in totaal 12 EC juridische keuzevakken die door de Vrije Universiteit worden aangeboden. De opleiding heeft daartoe een samenwerkingsovereenkomst met de Vrije Universiteit gesloten. De studenten kunnen kiezen uit in totaal 55 vakken om hun pakket aan keuzevakken samen te stellen. Ze dienen vakken te kiezen voor een totaal van 12 EC aan studiepunten. De studenten moeten hun keuze voor de samenstelling van hun pakket beargumenteren en hebben goedkeuring van de opleiding daarvoor nodig. Tot slot ronden de studenten het programma af met de proeve van bekwaamheid van 13 EC. Daarin moeten zij aantonen in staat te zijn een praktijkgericht onderzoek uit te voeren en sluiten zij hun persoonlijke en professionele ontwikkeling binnen deze studie af.

De studenten volgen al in het eerste blok het vak Onderzoeksvaardigheden. Daarin worden hen methoden en technieken van kwalitatief onderzoek aangereikt. De studenten dienen deze methoden en technieken toe te passen bij de opdrachten die zij binnen de andere vakken dienen te maken. Dat wil zeggen dat in de aanpak en de behandeling van deze opdrachten één of meer van de geleerde methoden en technieken terug te zien moeten zijn. De opleiding kan profiteren van het praktijkgerichte onderzoek dat door het Kenniscentrum Maatschappij en Recht van de Hogeschool van Amsterdam uitgevoerd wordt. Binnen dat kenniscentrum wordt in de vorm van de onderzoeksprogramma's Master of Legal Management en Organizing Legal Services onderzoek gedaan dat voor deze nieuwe opleiding relevant is. De opleiding zal personen uit de wetenschap uitnodigen om gastcolleges te geven.

De opleiding schrijft voor elk van de programmaonderdelen literatuur voor die gewoonlijk bestaat uit handboeken en artikelen. In 40 % van de organisatiekundige vakken wordt Engelstalige literatuur voorgeschreven. De opleiding doet dit, omdat ze de studenten in aanraking wil brengen met internationale ontwikkelingen op het vakgebied. Om dezelfde reden wil de opleiding gastsprekers uit het buitenland uitnodigen. Van de juridische

keuzevakken is ongeveer 20 % Engelstalig. Studenten die internationaal werken, kunnen deze vakken kiezen.

De opleiding zorgt op verschillende manieren voor de inbreng van de beroepspraktijk in het programma. Zoals bij standaard 1 is aangegeven, beschikt de opleiding over een opleidingsadviesraad. Daarin hebben vertegenwoordigers van het beroepenveld zitting. Deze raad die ook voor de bestaande hbo-bacheloropleiding Rechten werkzaam is, zal de opleiding adviseren over de aansluiting op de behoeften van het werkveld. Daarnaast zijn alle studenten werkzaam in de beroepspraktijk op het vakgebied van de opleiding en voeren zij hun opdrachten en proeve van bekwaamheid in de beroepspraktijk uit. Tot slot beoogt de opleiding gastsprekers uit de beroepspraktijk colleges te laten verzorgen.

De studenten die tot de opleiding worden toegelaten, dienen minimaal een hbo- of wo-bacheloropleiding in de rechten afgerond te hebben. Dat zal vooral de opleiding HBO-Rechten zijn. Mogelijk zullen ook afgestudeerden Sociaal-Juridische Dienstverlening of van de Hogere Juridische Opleiding daar door de inhoud van hun curriculum en hun werkervaring voor in aanmerking komen. Daarnaast moeten de studenten beschikken over een relevante werkplek van voldoende omvang (minstens 0,6 fte) en moeten zij minstens drie jaar relevante werkervaring hebben. Ook dienen zij te beschikken over een goede beheersing van de Nederlandse en de Engelse taal hebben. Deze eisen worden gesteld om de studenten een redelijke kans te geven om de studie te voltooien. De opleiding stelt de eisen betreffende de werkplek, omdat de studenten de opdrachten binnen het programma in de beroepspraktijk moeten kunnen maken.

Het didactisch concept van de opleiding is verankerd in competentiegericht onderwijs. Volgens dat concept worden de aangeboden kennis, vaardigheden en beroepshouding geïntegreerd. Daarnaast dienen de studenten volgens dat concept de theorie in de praktijk van het beroep toe te passen om op die wijze het leerproces te bevorderen. De werkvormen die de opleiding inzet, zijn colleges voor de theoretische kennis en inzichten, trainingen voor de onderzoeksvaardigheden en beroepsvaardigheden en coaching voor de professionele en persoonlijke ontwikkeling. De opdrachten en de proeve van bekwaamheid voeren de studenten onder begeleiding in de beroepspraktijk uit.

De docenten van de opleiding dienen te voldoen aan de eisen van vakinhoudelijke kennis, ervaring in de beroepspraktijk en didactische vaardigheden. De docenten worden met name ook in de uitvoering van het didactisch concept van de opleiding getraind. Van de vaste docenten heeft iedereen een masterdiploma en is 50 % gepromoveerd. Daarnaast hebben de meeste docenten ervaring in het doen van praktijkgericht onderzoek. Alle docenten van de opleiding dienen het vak Onderzoeksvaardigheden te volgen. Dit moeten zij doen om de onderzoeksmatige aspecten van de door de studenten te maken opdrachten tijdens het vak en de te maken eindopdrachten van het vak goed te kunnen beoordelen. De trainingen in vaardigheden worden deels gegeven door een extern bureau. De opleiding ziet toe op de prestaties van dat bureau. De opleidingscoördinator staat in voor de samenhang van het programma en de afstemming van de verschillende vakken. Het team van docenten komt minstens eenmaal per jaar bij elkaar om de afstemming binnen het programma te bespreken. De docenten die de vakken van een blok zullen geven, komen aan het begin van het blok bij elkaar met het oog op de afstemming van de vakken. De opleiding beoogt een docent-studentratio van tussen 1 : 15 en 1 : 17 te realiseren.

De studielast per module is in de eerste module en het eerste blok van de tweede module als volgt opgebouwd. De studenten lopen per week 5 uur college (op donderdagavond) gedurende 7 weken per blok (is de helft van een module of semester). Daarnaast volgen zij op twee dagen (zaterdagen) per blok een vaardigheidstraining annex studiebegeleiding. Tot slot lezen zij ongeveer 100 bladzijden literatuur per week. Als gevolg daarvan is de studiebelasting in deze eerste drie blokken 5 uur x 7 weken (colleges) + 8 uur x 2 (vaardigheid en studiebegeleiding) + 12 uur (100 bladzijden in 8 bladzijden/uur) x 7 weken = 140 uur. Dat komt neer op een studiebelasting van 20 uur per week. Deze uren zijn exclusief de opdrachten die de studenten moeten maken voor de vakken en ook exclusief de cases of werkstukken die de studenten ter afsluiting van de vakken moeten schrijven. Ervan uitgaande dat gedurende het gehele blok 20 uur per week wordt gestudeerd, is de totale studielast 200 uur per blok (10 weken x 20 uur/week) ofwel 7,5 EC. Bij 8 blokken is de studielast de beoogde 60 EC. Na het eerste blok van de tweede module ofwel semester neemt de studielast van het vaste programma af, omdat de studenten dan niet meer twee vakken per blok volgen maar één vak. In de vrijkomende tijd dienen de studenten te besteden de juridische keuzevakken van de Vrije Universiteit. Vanwege de zwaarte van het programma, vooral in de eerste drie blokken raadt de opleiding de studenten aan één dag per week vrij te vragen van hun werk. Dat is echter geen harde eis om de opleiding te kunnen volgen. De opleiding heeft zich voorgenomen de studielast te monitoren.

De studiebegeleiding heeft enerzijds de vorm van groepsgesprekken van studenten waarin zij ervaringen uitwisselen en anderzijds individuele coaching en begeleiding. Ieder van de studenten stelt een persoonlijk ontwikkelplan op, neemt daarin bewijsmateriaal over de eigen professionele en persoonlijke ontwikkeling op en reflecteert daarop. In dat proces krijgen de studenten ondersteuning van de studiecoach. Deze speelt ook een rol bij het bewaken van de studievoortgang en het evenwicht tussen studie, werk en privéleven van de studenten.

De opleiding kan gebruik maken van de gebouwen van de Hogeschool van Amsterdam en wel van de Amstelcampus. De lokalen daar zijn volledig uitgerust met audio-visuele en elektronische hulpmiddelen. De studenten hebben de beschikking over de bibliotheek van de Hogeschool van Amsterdam en van de Vrije Universiteit en hebben via de intranetsite van de opleiding toegang tot de informatie over de opleiding en tot nuttige applicaties.

Overwegingen

De eindkwalificaties zijn naar de waarneming van het panel volledig en evenwichtig in het programma opgenomen en zijn passend doorvertaald naar de verschillende onderdelen van het programma. De beschrijvingen van de vakken en de andere programmaonderdelen geven een goed beeld van de relatie tussen de eindkwalificaties, de leerdoelen, de inhoud en de toetsing.

Het panel vindt het programma op een evenwichtige wijze uitgewerkt en heeft waardering voor de vier onderdelen (organisatiekundige theorie, vaardigheden, juridische keuzevakken en proeve van bekwaamheid) waarin het programma is verdeeld. De studenten wordt zo de relevante kennis, vaardigheden en professionalisering aangereikt. Het aantal keuzevakken waaruit gekozen kan is te hoog. Bovendien betreft dit vakken waarover de opleiding geen inbreng heeft maar die geheel door de Vrije Universiteit worden verzorgd. Een duidelijke selectie dient plaats te vinden waaruit de studenten kunnen kiezen. Dit dient een beperkte lijst te zijn, met juridische vakken die aansluiten op de opleiding. Ook mist het panel in vakken als Regulering en Juridische kwaliteitszorg en compliance de onderwerpen

governance, het voldoen aan extern toezicht en de compliance met externe eisen. Ook zou de opleiding volgens het panel de samenhang van de programmaonderdelen verder moeten vergroten. Het is niet dat de samenhang nu onvoldoende is maar deze kan wel verbeterd worden.

Het panel vindt de onderzoeksvaardigheden in het programma voldoen en acht het positief dat de studenten de methoden en technieken van onderzoek ook in de andere vakken toepassen. Ook beoordeelt het panel de voorgeschreven literatuur en het aandeel Engelstalige literatuur daarbinnen als goed. De internationale dimensie van het programma voldoet. Daarnaast worden de studenten ruimschoots in de gelegenheid gesteld de theorie in de beroepspraktijk toe te passen.

De opleiding stelt volgens het panel de juiste eisen voor toelating aan de studenten en beschikt over een gepaste toelatingsprocedure. Vooral de eis van een relevante werkplek is van groot belang om deze opleiding met succes te kunnen doorlopen.

Het panel acht het didactisch concept (competentiegericht onderwijs) en de werkvormen gepast voor deze opleiding. Het didactisch concept ondersteunt het verwerven van de competenties die de studenten aan het einde van hun studie moeten beheersen en faciliteert de toepassing van de theorie in de praktijk.

De docenten beschikken naar het oordeel van het panel over de gewenste vakinhoudelijke en didactische capaciteiten en hebben voldoende ervaring in de beroepspraktijk en in het praktijkgerichte onderzoek. Het aandeel van gepromoveerden onder de docenten is voldoende. De opleiding ziet adequaat toe op de prestaties van het externe bureau dat mede de trainingen verzorgt. De opleiding beschikt volgens het panel over een voldoende krachtige coördinatie om de samenhang van het programma te bewaken. De docent-studentratio is goed.

De opleiding heeft de studiepunten correct berekend op basis van het aantal te besteden uren. Wel vindt het panel het programma in de eerste drie blokken te zwaar en pleit hij ervoor de studielast in dat deel van het programma te beperken. Daarnaast is het panel geen voorstander van het toekennen van studiepunten aan het bijhouden van het portfolio en het schrijven van reflectieverslagen. De opleiding doet dat nu wel.

De studiebegeleiding die de opleiding heeft ingericht is volgens het panel goed en kan een belangrijk hulpmiddel zijn om de studenten door dit zware programma heen te leiden.

Het gebouw van de opleiding en de materiële voorzieningen zijn in orde.

Het panel vindt het geheel van vakken, didactiek die gekozen is, docenten die de vakken zullen geven, voorzieningen en studiebegeleiding een verantwoord opgezet geheel waarbinnen de studenten de eindkwalificaties kunnen bereiken binnen de gestelde tijd.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.3 Toetsing

4.3.1 Standaard 3

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De regelingen en voorschriften van de opleiding betreffende de toetsing en examinering zijn in overeenstemming met de wettelijke vereisten. De examencommissie van de opleiding werkt volgens de wet en ziet toe op de kwaliteit van de toetsing en de handhaving van de genoemde regelingen en voorschriften. De voorzitter van de examencommissie is onafhankelijk van het management van de opleiding.

De opleiding beschouwt de toetsing en beoordeling als een belangrijk onderdeel van het programma en volgt het toetsbeleid dat door de Hogeschool van Amsterdam is opgesteld. De doelstelling van de opleiding is om te toetsen of de studenten de eindkwalificaties hebben bereikt. Daartoe heeft de opleiding een relatie gelegd tussen de leerdoelen van de afzonderlijke onderdelen van het programma enerzijds en de toetsing daarvan anderzijds. De opleiding heeft zich ervan vergewist dat alle leerdoelen worden getoetst. Voor één van de programmaonderdelen heeft de opleiding dat bij wijze van voorbeeld uitgewerkt. Omdat ook de relatie tussen de eindkwalificaties en leerdoelen is vastgelegd, zoals bij standaard 2 is aangegeven, omvat de toetsing alle eindkwalificaties.

Door de examencommissie zijn procedures opgesteld om de kwaliteit van de toetsing en van de beoordeling te waarborgen. Dat gebeurt onder meer door gebruik te maken van toetsmatrijzen en antwoordmodellen of beoordelingsformulieren. De examencommissie ziet erop toe dat deze documenten er zijn en dat ze aan de kwaliteitseisen beantwoorden.

De opleiding maakt gebruik van verschillende vormen van toetsing en beoordeling. Dat zijn de volgende:

- De organisatiekundige vakken worden gewoonlijk afgesloten met een aan de hand van vragen uit te werken casus of met een te schrijven werkstuk. Tijdens de vakken maken de studenten opdrachten om hun voortgang vast te stellen. De opdrachten zijn diagnostisch en bereiden mede voor op het werkstuk waarmee de vakken afgesloten worden. Het maken van deze opdrachten en de actieve participatie tijdens de colleges zijn een voorwaarde om de vakken te kunnen afronden. Zoals onder standaard 2 gezegd, neemt de opleiding in de beoordeling van de werkstukken het gebruik van methoden en technieken van praktijkgericht onderzoek mee. Overigens is de beoordeling van de werkstukken in handen van twee examinatoren. Bij een groot verschil in het oordeel tussen hen neemt de examencommissie een beslissing.
- De juridische vakken van Vrije Universiteit worden afgesloten met een schriftelijk tentamen.
- De toetsing van de vaardigheden vindt plaats tijdens de daarvoor ingerichte trainingen. Dat gebeurt op verschillende manieren, zoals presentaties, analyses van rapporten en beschrijvingen van een advies dat uitgebracht is. De beoordeling daarvan is in handen van de docenten die de trainingen geven.
- De toetsing van de professionele ontwikkeling van de studenten vindt plaats op basis van de beoordeling van het portfolio dat zij hebben samengesteld. Tijdens elk van de modules reflecteren de studenten op hun ontwikkeling, mede aan de hand van de opdrachten die zij hebben uitgevoerd. Daarnaast stellen zij hun doelstellingen voor de volgende module

vast. De studietoets bespreekt het reflectieverslag met elk van de studenten en beoordeelt dat ook. Aan het einde van de studie wordt het geheel van de professionele ontwikkeling getoetst aan de hand van een presentatie door de student (zie verder in de volgende alinea).

De studenten studeren af door het afleggen van een proeve van bekwaamheid. Deze proeve van bekwaamheid bestaat uit twee delen, te weten een praktijkonderzoek dat leidt tot een thesis en een presentatie waarmee de studenten hun professionele ontwikkeling aantonen. Voor elk van de beide onderdelen heeft de opleiding leerdoelen opgesteld die de student moet bereiken. De student moet aangeven welke eindkwalificaties hij of zij in de proeve van bekwaamheid heeft gerealiseerd. De eindkwalificaties rond onderzoek en professionalisering zijn daarin in elk geval begrepen. De student dient het onderzoeksplan te laten goedkeuren door de opleiding, alvorens hij aan het praktijkonderzoek kan beginnen. De voorziene tijd voor het onderzoek is tussen 20 en 26 weken en telt voor 12 EC. De presentatie over de persoonlijke ontwikkeling telt voor 1 EC. Het praktijkonderzoek vindt plaats in een organisatie in de beroepspraktijk, niet zijnde de eigen organisatie van de student. In dit onderzoek dienen zowel management en organisatie als juridische aspecten behandeld te worden. Tijdens het praktijkonderzoek wordt de student begeleid door een afstudeerbegeleider van de opleiding. Alvorens de student het onderzoek en de thesis kan verdedigen, ontvangt hij of zij nog een go/no go besluit van de examinatoren. In het geval van een no go, dient de student de thesis aan te passen en opnieuw in te dienen. De beoordeling van het praktijkonderzoek is in handen van twee onafhankelijke examinatoren die in hun oordeel de bevindingen van de afstudeerbegeleider over de werkwijze en zelfstandigheid van de student en de mening van de begeleider in de organisatie over de bruikbaarheid van de resultaten van het onderzoek meewegen. De examinatoren die docent van de opleiding zijn, voeren hun beoordeling uit aan de hand van een lijst met negen criteria en geven op basis daarvan een cijfer. Deze examinatoren beoordelen ook de professionele ontwikkeling van de student. Dat doen zij op grond van het portfolio dat de student met het oog daarop heeft samengesteld en op grond van de presentatie daarvan. Ook hier gebruiken de examinatoren een lijst met beoordelingscriteria.

Overwegingen

De opleiding voldoet aan de wettelijke eisen rond de toetsing en beoordeling en heeft de regelingen en voorschriften op gepaste wijze uitgewerkt. Dat geldt ook voor het functioneren van de examencommissie.

Het panel heeft vastgesteld dat alle eindkwalificaties en leerdoelen worden getoetst. De opleiding heeft het toetsbeleid op een goede wijze uitgewerkt en beschikt over gedegen procedures rond het opstellen en beoordelen van toetsen.

De toetsing en beoordeling van de organisatiekundige vakken zijn op zich voldoende. Wel pleit het panel ervoor het element van actieve participatie in de colleges niet in de toetsing mee te laten tellen, omdat dit element zeer moeilijk op een objectieve en zuivere wijze te bepalen is. Het panel zou graag zien dat de criteria voor de beoordeling van de werkstukken van de verschillende vakken aangescherpt worden, niet alleen om de beoordeling daarvan te verbeteren maar ook om de vakken duidelijker ten opzichte van elkaar te plaatsen. Het panel geeft de opleiding ook in overweging te zorgen voor de toetsing van de kennis in deze vakken. Daarnaast raadt het panel de opleiding aan bij de beoordeling van de werkstukken rekening te houden met de werkomgeving waarin de werkstukken geschreven worden. Sommige werkomgevingen zullen rijker zijn dan andere. De toetsing en beoordeling van

achtereenvolgens de juridische vakken, vaardigheden en professionele ontwikkeling van de studenten voldoen volgens het panel. Wel dient de opleiding naar het oordeel van het panel de beoordelingscriteria in het vak Onderzoeksvaardigheden expliciet toe te passen bij de beoordeling van het gebruik van de methoden en technieken van onderzoek in de opdrachten van de organisatiekundige vakken.

Het panel acht de procedures van toetsing en beoordeling van de afsluitende proeve van bekwaamheid in orde. Dat geldt voor de beoordeling van het onderzoeksplan, voor de begeleiding tijdens het onderzoek zelf en voor de eindbeoordeling door twee onafhankelijke examinatoren.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.4.1 Standaard 4

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

Het College van Bestuur van de Hogeschool van Amsterdam heeft zich garant gesteld voor de opleiding en garandeert de studenten de mogelijkheid om de opleiding af te ronden.

De opleiding zal van start gaan, als minstens 15 studenten zich willen inschrijven. Dit aantal waarborgt een kostendekkende exploitatie. Deze opleiding is geen bekostigde opleiding en zal de kosten moeten dekken uit het collegegeld dat de studenten betalen. Het collegegeld is heden gesteld op €7.375. Het streven is om 20 studenten in te schrijven. De opleiding ziet dat aantal als haalbaar, gezien ook de belangstelling die inmiddels al van verschillende zijden is getoond voor deze nieuwe opleiding.

Het domein Maatschappij en Recht van de Hogeschool van Amsterdam zal voldoende middelen beschikbaar stellen om de investeringen in de opleiding te financieren. Bij het beoogde aantal studenten van 20 is het batig saldo toereikend om de investeringen in enkele jaren terug te verdienen.

Overwegingen

Het panel vindt de garantie dat de studenten de studie kunnen afmaken, afdoende.

De financiële onderbouwing van de opleiding is in de ogen van het panel gedegen. De ontwikkelkosten worden gefinancierd door het domein Maatschappij en Recht van de Hogeschool van Amsterdam.

Het aantal instromende studenten dat nodig is voor de dekking van de exploitatiekosten en voor het terugverdienen van de investeringen is in de ogen van het panel realistisch. De interesse die al getoond is voor deze nieuwe opleiding rechtvaardigt deze verwachting.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

De kwaliteit van de nieuwe hbo-masteropleiding Master of Legal Management van de Hogeschool van Amsterdam is voldoende. Het panel heeft de afzonderlijke standaarden alle als voldoende beoordeeld. Wel heeft het panel enkele aandachtspunten naar voren gebracht maar die doen niet af aan het oordeel voldoende dat het panel over de standaarden heeft gegeven. Als gevolg daarvan komt het panel tot een voldoende beoordeling van de kwaliteit van de opleiding als geheel.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2 Onderwijsleeromgeving	2. Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3 Toetsing	3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	V
4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	4. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	V
Algemene conclusie		V

V = voldoende O = onvoldoende VOV= voldoende onder voorwaarden

Bijlage 1: Samenstelling panel

Het panel kende de volgende samenstelling:

- Prof. mr. A.T. Ottow, hoogleraar Economisch Publiekrecht aan de Universiteit Utrecht, voorzitter;
- Mr. G.F.J. Hupperetz, directeur Juridische Hogeschool Avans-Fontys, lid;
- Dr. D. Smits, diensthoofd onderzoek professionele opleidingen van Hogeschool-Universiteit Brussel en Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, lid;
- J. Selleslaghs, student master in European Studies aan de Franstalige Universiteit Brussel, student-lid.

Prof. mr. A.T. Ottow, voorzitter

Mevrouw Ottow (1965) is sedert augustus 2007 hoogleraar Economisch Publiekrecht aan het Europa Instituut van de Universiteit Utrecht. Daarnaast is zij (vanaf april 2006) werkzaam als bestuurslid (geassocieerd lid van het college) van het zelfstandig bestuursorgaan Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA). Voordien was zij ruim vijftien jaar werkzaam in de advocatuur, eerst in Den Haag en Rotterdam, later in Brussel en Amsterdam. Vanaf 1998 was zij partner van de sectie Marktordening & Mededinging van het advocatenkantoor Houthoff Buruma. In de periode 2001-2006 was zij als advocaatadviseur aan dit kantoor verbonden en verrichtte zij promotieonderzoek bij het Instituut voor informatierecht (IViR) van de Universiteit van Amsterdam. In juni 2006 promoveerde zij op het proefschrift 'Telecommunicatietoezicht. De invloed van het Europese en Nederlandse bestuurs(proces)recht'.

Mr. G.F.J. Hupperetz, lid

De heer Hupperetz (1949) is directeur van de Juridische Hogeschool Avans-Fontys (Tilburg en Den Bosch) en voorzitter van het Landelijk Overleg van hbo-Rechten Opleidingen. De heer Hupperetz studeerde Rechten aan de Universiteit Utrecht, waar hij ook drie jaar student-assistent was. Van 1976 tot 1985 was hij docent aan de Meao te Helmond en van 1985 tot 1990 aan de Heao te Den Bosch. Daarna was hij hoofd opleiding en directeur bij de Hogeschool 's-Hertogenbosch. Vanaf 2003 is hij directeur van de Juridische Hogeschool. Tot enkele jaren geleden was de heer Hupperetz ook lid van het Sectoraal Adviescollege Hoger economisch Onderwijs en voorzitter van de Sectorraad Hoger Economisch Onderwijs.

Dr. D. Smits, lid

De heer Smits (1976) is doctor in de psychologische wetenschappen. Na een postdoctorale aanstelling van 2 jaar aan de KU Leuven werd hij verantwoordelijk voor het onderzoeksbeleid binnen de professionele opleidingen van de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB) en diensthoofd van het interdisciplinaire onderzoekscentrum PRAGODI. Dit onderzoekscentrum focust op praktijkgericht onderzoek en was gelieerd aan 15 professionele bacheloropleidingen uit de studiegebieden gezondheidszorg, handelswetenschappen en bedrijfskunde, onderwijs, en sociaalagogisch werk. Sinds 2012 werd hij bijkomend diensthoofd onderzoek van de professionele bacheloropleidingen van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven. Hij is (co-)auteur van een ruim aantal internationale wetenschappelijke en nationale professioneel gerichte publicaties, en in Vlaanderen lid van diverse jury's voor onderzoek en onderwijsgerichte projecten.

J. Selleslaghs, student-lid

De heer Selleslaghs volgt de master in European Studies, met als specialisatie 'EU politics', aan de Universit  Libre de Bruxelles. Hiervoor heeft hij een Bachelor opleiding Politieke Wetenschappen en Internationale Betrekkingen gevolgd aan de Vrije Universiteit Brussel en Universit  de Corse – France. Op dit moment loopt hij stage bij het The Hague Centre for Strategic Studies en heeft hij daarvoor stages doorgemaakt op het kantoor van een Belgisch lid van het Europees Parlement en bij het bureau Externe Betrekkingen van de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de EU. Hij is in de jaren 2011/2012 Belgisch jeugdambassadeur geweest bij de UNO, namens de Vlaamse Jeugdraad. Verspreid over de jaren 2007-2009 heeft de heer Selleslaghs ook nog gewerkt als (assistent)ontwikkelingswerker in resp. Tanzania en Centraal Amerika (UNICEF Honduras en de Hondurese regering).

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door mevrouw mr. M.P. in 't Veld, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en de heer drs. W. Vercouteren RC, secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de opleiding op 20 december 2012 op de locatie van de opleiding in Amsterdam

Het programma van het locatiebezoek was als volgt.

- | | |
|-----------------------|--|
| 09.30 uur – 10.30 uur | Ontvangst panel en documentenstudie (besloten) |
| 10.30 uur – 11.15 uur | Gesprek met management
drs. W. Baumfalk (voorzitter domein Maatschappij en Recht), mr. I. Timmer (hoofd kenniscentrum Maatschappij en Recht) |
| 11.15 uur – 12.00 uur | Gesprek met uitvoerend docententeam
prof.dr. R. van Otterlo (docent Management van juridische dienstverlening, docent Human resource management, afstudeerbegeleider), prof.dr. A. Kil (docent Onderzoeksvaardigheden, afstudeerbegeleider), mr. dr. B. Dijksterhuis (docent Regulering, afstudeerbegeleider), mr. T. 't Hooft (studiecoach), mr.dr. B. van Leeuwen (docent Juridische kwaliteitszorg en compliance, afstudeerbegeleider) |
| 12.00 uur – 12.45 uur | Lunch (besloten) |
| 12.45 uur – 13.30 uur | Gesprek met examencommissie en kwaliteitsmedewerker
prof.dr. R. van Otterlo (voorzitter examencommissie), mr. A. Khan (secretaris examencommissie), mr.dr. N. Hoogewerf (lid examencommissie), drs. J. Fleuren (kwaliteitsmedewerker domein Maatschappij en Recht) |
| 13.30 uur – 14.15 uur | Gesprek met studenten
L. Lopes Barreto LL.B. (oud student HBO Rechten, contractmanager GDF Suez, Rotterdam), H. el Kouaa LL.B. (oud student HBO Rechten, handhavingsjurist stadsdeel Zuid, gemeente Amsterdam) |
| 14.15 uur – 14.45 uur | Gesprek met werkveld
mr. R. Clumpkens (voorzitter opleidingsadviesraad, notaris De Brauw Blackstone & Westbroek), mr. G. Rasker (lid opleidingsadviesraad, teamleider Openbaar Ministerie Amsterdam), mr. H. Cammel (partner Baskerville Associates) |
| 14.45 uur – 15.15 uur | Overleg panel (besloten) |
| 15.15 uur – 15.30 uur | Korte terugkoppeling bevindingen door voorzitter panel aan vertegenwoordigers opleiding |

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Aanvraag toets nieuwe opleiding Master of Legal Management
- Overzicht competenties, curriculum en programmabeschrijvingen
- Rapportage onderzoek beroepsprofiel en opleidingsaanbod
- Intakeprocedure
- Overzicht relaties competenties en leerdoelen
- Onderwijs- en examenregeling 2013/2014
- Overzicht curricula vitae en in te zetten fte's
- Overeenkomst tussen Hogeschool van Amsterdam en Vrije Universiteit betreffende onderwijsaanbod Vrije Universiteit voor opleiding Master of Legal Management

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Handleiding studieonderdelen
- Handboeken en selectie artikelen
- Presentatie in kader toets nieuwe opleiding
- Beschrijving opleiding
- Toetsnotitie Master of Legal Management
- Verslagen opleidingsadviesraad
- Overzicht organisatie en personeel
- Curricula vitae vaardigheidstrainers en coaches
- Lectorale redes
- Amstelcampus nieuws
- Beschrijving proeve van bekwaamheid

Overige documenten

- Paneladvies in kader van toets nieuwe opleiding hbo-master Organizing Legal Services van 20 mei 2011

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
EC	studiepunten volgens European Credit Transfer System (ECTS)
hbo	hoger beroepsonderwijs
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het paneladvies is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe hbo-masteropleiding Master of Legal Management van de Hogeschool van Amsterdam.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer 000821